

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců JUDr. Jaromíra Klepše a JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila v právní věci

žalobkyně: O. I.

zastoupena Mgr. Pavlem Čížinským, advokátem
sídlem Varšavská 714/38, Praha 2

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra
Nad Štolou 3
170 34 Praha 7

o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu v řízení vedeném u žalovaného pod sp. zn. OAM-5790/ST-2023 o žádosti žalobkyně ze dne 14. 8. 2023 o udělení víza za účelem strpění pobytu na území České republiky

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

Odůvodnění:

- I. **Předmět věci a žaloba**

1. Žalobkyně v žalobě doručené soudu dne 10. 12. 2023 tvrdí, že žalovaný rozhoduje v řízení pod sp. zn. OAM-5790/ST-2023 o její žádosti o udělení dlouhodobého víza za účelem strpění. Tato žádost byla podána již dne 14.8.2023 a žalovaný byl dle § 169t odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců povinen rozhodnout do 30 dnů ode dne podání této žádosti.
2. Dne 28. 9. 2023 proto žalobkyně podala žádost o opatření proti nečinnosti správního orgánu, a to Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců. Komise dne 6.11.2023 vydala opatření proti nečinnosti, kterým uložila žalovanému vydat rozhodnutí do 30 dnů, tj. do 6.12.2023. Žalovaný však zatím stále nerozhodl.
3. Žalobkyně se proto u Městského soudu v Praze domáhá vydání rozhodnutí o žádosti žalobkyně o udělení dlouhodobého víza za účelem strpění, o které je rozhodováno u žalovaného pod sp. zn. OAM-5790/ST-2023.

II. Vyjádření žalovaného k žalobě

4. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že pro účely řízení zkoumal, zda žalobkyně splňuje podmínky, které zákon stanoví pro udělení tohoto druhu dlouhodobého víza. Veškeré jednotlivé provedené úkony žalovaným jsou součástí vedeného správního spisu. Komise k žádosti žalobkyně dne 6.11.2023 vydala opatření proti nečinnosti, č.j. MV-167152/SO-2023, jímž přikázala žalovanému vydat rozhodnutí ve věci do 30 dnů ode dne doručení tohoto opatření. Žalovaný nakonec vydal dne 3.10.2023 dokument - informace o důvodech neudělení dlouhodobého víza za účelem strpění pobytu na území, č.j. OAM-5790-7/ST-2023, kterým nebylo žalobkyni vízum strpění uděleno.
5. Žalobkyně k vyjádření žalovaného neučinila repliku.

III. Posouzení věci Městským soudem v Praze

6. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas v jednorocní lhůtě, osobou k tomu oprávněnou, jedná se o žalobu přípustnou, splňující všechny formální náležitosti na ni kladené. (§ 79 a § 80 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném a účinném znění /dále jen "s. ř. s."/).
7. O podané žalobě městský soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání. Souhlas žalobkyně se presumuje dle § 51 s. ř. s. věty poslední *in fine*, neboť ta nevyjádřila s rozhodnutím bez jednání nesouhlas. Žalovaný souhlasil s rozhodnutím věci bez jednání. Důvodem pro nařízení jednání nebyla ani potřeba dokazování, neboť veškeré podklady a listiny, z nichž soud vycházel a jichž se dovolávaly i procesní strany ve svých podáních, jsou obsaženy ve správním spisu, jímž se dokazování neprovádí (rozsudek NSS č. j. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS z 29. 1. 2009). Procesní strany navíc ani nenavrhují provedení žádných důkazů, které by nebyly součástí správního spisu.
8. Ze správního spisu městský soud zjistil následující podstatné okolnosti věci.
9. Žalobkyně podala 14. 8. 2023 žádost o udělení dlouhodobého víza. Jako účel pobytu uvedla „ostatní“ (bod 28 žádosti) a v položce „specifikujte“ uvedla „§ 33 /1 /a) ZPC“. K žádosti přiložila cestovní doklad, rozsudek Městského soudu v Praze ze dne XX, č. j. XX, rodný list svého syna X, nar. X. Co se týče odůvodnění žádosti, žalobkyně na samostatném listu shrnula, že podává žádosti za účelem strpění podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Stručně uvedla, že důvody žádosti vyplývají ze situace jejího syna. V detailech

odkázala na předešlou svoji žádost, na příložený rozsudek Městského soudu v Praze a na řízení o obdobné žádosti jejího syna. Navrhla výslech své osoby a výslech svého syna.

10. Dne 3. 10. 2023 vydal žalovaný pod č. j. OAM-5790-7/ST-2023 informaci o důvodech neudělení dlouhodobého víza za účelem strpění pobytu na území. Vízum žalobkyni nebylo uděleno, neboť žalobkyně nesplnila podmínky pro jeho udělení, které vyplývaly z § 56 odst. 1 písm. l) zákona o pobytu cizinců. Žalovaný v odůvodnění informace zejména stranách 2-4 poukázal na to, že vízum podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců lze udělit pouze tomu cizinci, kterému ve vycestování z území brání překážka na jeho vůli nezávislá. To však (z poté detailněji vyložených důvodů) nebyl případ žalobkyně. Žalobkyně byla rovněž poučena, že do 15 dnů od doručení informace o neudělení dlouhodobého víza lze u ministerstva vnitřně požádat o nové posouzení důvodů neudělení víza. Tato informace byla žalobkyni doručena dne 11. 10. 2023, kdy žalobkyně převzala zásilku obsahující tuto písemnost.
11. Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců dne 6. 11. 2023, pod č. j. MV-167152-3/SO-2023 vydala opatření proti nečinnosti, jímž uložila žalovanému, aby do 30 dnů od doručení tohoto opatření proti nečinnosti vydal rozhodnutí ve věci řízení o žádosti žalobkyně o udělení víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území České republiky. Komise stručně jen shledala, že řízení o žádosti bylo zahájeno dne 14. 8. 2023 a že ve věci nebyly dodrženy lhůty pro vydání rozhodnutí podle § 169t odst. 3 zákona o pobytu cizinců.
12. Podle § 79 odst. 1 s. ř. s. ten, kdo bezvýsledně vyčerpал prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. Podle § 79 odst. 2 s. ř. s. je žalovaným správní orgán, který podle žalobního tvrzení má povinnost vydat rozhodnutí nebo osvědčení.
13. Podle § 81 odst. 1 s. ř. s. soud rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí.
14. Podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců ministerstvo udělí vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území cizinci, kterému ve vycestování z území brání překážka na jeho vůli nezávislá nebo jsou-li splněny podmínky podle § 179 odst. 5,
15. Podle § 56 odst. 1 písm. l) zákona o pobytu cizinců dlouhodobé vízum, s výjimkou víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území z důvodu podle § 33 odst. 3, ministerstvo cizinci neudělí, jestliže cizinec nesplňuje některou z podmínek pro udělení víza.
16. Podle § 56 odst. 5 zákona o pobytu cizinců ministerstvo písemně informuje cizince o důvodech neudělení dlouhodobého víza a o jeho oprávnění požádat ve lhůtě do 15 dnů ode dne doručení informace o neudělení dlouhodobého víza o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza (§ 180e).
17. Podle § 180e odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců je cizinec oprávněn požádat o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza. Další náležitosti a proces hodnocení nového posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza zákon o pobytu cizinců upravuje v § 180e odst. 2 – 9.
18. Ustanovení § 79 s. ř. s. zužuje žalobní ochranu proti nečinnosti správních orgánů pouze na nečinnost při vydání rozhodnutí ve věci samé a na nečinnost při vydání osvědčení. Při jiných formách nečinnosti ji využít nelze (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního

soudu ze dne 16. 11. 2010, čj. 7 Aps 3/2008-98, č. 2206/2011 Sb. NSS, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2006, čj. 1 Ans 8/2005-165, č. 981/2006 Sb. NSS).

19. Zákon o pobytu cizinců primárně nestanovuje, že by o neudělení víza žalovaný rozhodoval ve formě správního rozhodnutí dle § 68 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Z ustanovení § 56 odst. 5 zákona o pobytu cizinců vyplývá jen tolik, že žalovaný informuje cizince o důvodech neudělení víza.
20. Soudní judikatura se nicméně ustálila na názoru, že jak udělení víza (které představuje konstitutivní rozhodnutí správního orgánu, na základě něhož vzniká cizinci právo ke vstupu a pobytu na území České republiky za podmínek stanovených v zákoně o pobytu cizinců), tak i neudělení víza (*a contrario* jsou tato práva cizinci upřena) představuje rozhodnutí, které je výsledkem posouzení žádosti správním orgánem, který je oprávněn autoritativně rozhodovat o udělení či neudělení víza. Rozhodnutí o žádosti o udělení víza má povahu rozhodnutí správního orgánu ve smyslu legislativní zkratky uvedené v § 65 odst. 1 s. ř. s. Cizinec, jenž požádal o udělení víza, se může v případě nečinnosti správního orgánu domáhat žalobou podle § 79 odst. 1 s. ř. s. pouze toho, aby správnímu orgánu byla uložena povinnost rozhodnout o věci samé, tj. o udělení či neudělení víza, pro něž, jak již bylo uvedeno, nejsou zákonem předepsány žádné formální ani obsahové náležitosti. Naopak vydání písemného sdělení o důvodech neudělení víza se nelze domáhat podáním žaloby na nečinnost podle § 79 a násl. s. ř. s., neboť tato žalobní forma je vyhrazena pouze pro případy, kdy se žalobce domáhá vydání rozhodnutí správního orgánu ve věci samé nebo osvědčení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2011, čj. 5 Ans 5/2011-221).
21. Ze správního spisu vyplývá, že žalovaný žádost žalobkyně ze dne 14. 8. 2023 o udělení dlouhodobého víza za účelem strpění pobytu na území dle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců neshledal důvodnou. Rozhodl tedy věcně o tom, že žalobkyni vízum neudělí. O konkrétních důvodech tohoto rozhodnutí žalovaný žalobkyni informoval pod č. j. OAM-5790-7/ST-2023 ze dne 3. 10. 2023. S těmito důvody se žalobkyně seznámila dne 11. 10. 2023. Je tedy zjevné, že žalovaný o žádosti žalobkyně již věcně rozhodl. Již ke dni podání žaloby a tím spíše ani ke dni rozhodnutí soudu není ve věci proto nečinný.
22. Komise sice ještě dne 6. 11. 2023 uložila žalovanému opatření proti nečinnosti vycházející z toho, že o žádosti nebylo rozhodnuto. Avšak učinila tak až v době po tomto rozhodnutí žalovaného, jehož vydání (nejpozději 3. 10. 2023) si vzhledem k datu podání žádosti o opatření proti nečinnosti (dne 28. 9. 2023 a Komisi postoupené dne 10. 10. 2023), patrně ještě nebyla vědoma. To je nepřímým zřejmé i z odůvodnění opatření, z něhož vyplývá, že Komise konstatovala, že řízení o žádosti bylo zahájeno dne 14. 8. 2023 a doposud o ní nebylo rozhodnuto. Z opatření však nevyplývá, že by Komise tento stav v mezidobí vůbec ověřila. Opatření Komise tak nemá žádný vliv na vyložený závěr soudu o tom, že žalovaný není nečinný.
23. Soud nad rámec potřebného odůvodnění poté dodává, že v řízení na ochranu proti nečinnosti správního orgánu podle § 79 a násl. s. ř. s. se může žalobkyně domáhat toliko vydání rozhodnutí (bod 21 usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2010, č. j. 7 Aps 3/2008-98, rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2011, č. j. 9 Ans 11/2011-21 či ze dne 8. 11. 2019, č. j. 5 As 272/2019-31 aj.). Věcné výhrady proti následnému rozhodnutí, proti procesu při jeho vydání a proti jeho zákonnosti pak může žalobkyně uplatnit v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu dle § 65 a násl. s. ř. s.

24. Žalobkyně byla v informaci ze dne 3. 10. 2023 takto poučena o právu požádat o nové posouzení důvodů neudělení víza podle § 180e zákona o pobytu cizinců. Podle rozsudku ze dne 4. 7. 2013 - 1 Ans 9/2013 - 39 (a na to judikatury navazující - z novějších např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2024, č. j. 8 Azs 207/2022 - 48) vyplývá, že rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza dle § 180e odst. 1 zákona o pobytu cizinců na území České republiky, představuje specifický opravný prostředek o opětovném posouzení důvodů neudělení víza. Proto stejně jako rozhodování o udělení víza správním orgánem prvního stupně zasahuje do veřejných subjektivních práv cizince, a je tak rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s.
25. Nesouhlasila - li tedy žalobkyně s důvody, pro které jí žalovaný neudělil vízum ke strpění pobytu na území, měla požádat u ministerstva vnitra o nové posouzení důvodů neudělení víza. O této žádosti by rozhodla Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců (srov. § 180e odst. 7 zákona o pobytu cizinců). Žalobkyně přitom v žalobě ani netvrdí, že by žádost o nové posouzení důvodů neudělení víza vůbec podala.
26. Soud rovněž konstatuje, že žalobkyně se výslovně domáhala jen odstranění namítané nečinnosti žalovaného při posuzování žádosti ze dne 14. 8. 2023. Nedomáhala se ochrany před jiným úkonem správního orgánu - např. ochrany proti nečinnosti Komise při hodnocení žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza. Žalobkyně žalobu podala k soudu až 2 měsíce poté, co se seznámila s důvody neudělení víza, vůbec přitom nepolemizovala s důvody neudělení víza. Žalobu už vůbec nelze tedy podle názoru soudu pojmout jako žádost o nové posouzení důvodů neudělení víza. Městský soud proto neshledal, že by nynější žaloba měla snad být prostředkem obrany žalobkyně proti jinému procesnímu postupu správního orgánu (např. žaloba proti rozhodnutí, na ochranu proti nečinnosti jiného správního orgánu, žaloba na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu aj.).

IV. Závěr a náklady řízení

27. Městský soud uvedené shrnuje tak, že o žádosti žalobkyně ze dne 14. 8. 2023 žalovaný rozhodl tím, že jí neudělil vízum. Důvody tohoto rozhodnutí sdělil žalobkyni informací ze dne 3. 10. 2023, č. j. OAM-5790-7/ST-2023, která jí bylo doručena 11. 10. 2023. Žalovaný o žádosti o vízum strpění tedy rozhodl, není proto nečinný. Věcné výhrady proti rozhodnutí o neudělení víza pak bylo lze uplatnit v žádosti o nové věcné posouzení důvodů pro neudělení víza postupem dle § 180e zákona o pobytu cizinců.
28. Žaloba není důvodná, proto ji soud zamítl podle § 81 odst. 3 s. ř. s.
29. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žádnému z účastníků nepřiznal jejich náhradu. Žalobkyně nebyla procesně úspěšná, náhrada nákladů řízení jí proto nepřisluší. Žalovaný byl ve věci plně úspěšný, nicméně nevznikly mu žádné náklady řízení nad rámec běžného výkonu úředních činností. Městský soud mu proto náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 12. března 2024

JUDr. Ing. Viera Horčicová v.r.
předsedkyně senátu